

RIKTLINJE: Arbete med nationella minoriteter

Beslutad av: Kommunfullmäktige 2021-12-20 § 301

Diarienummer: 00210-201

DokumentID: RIK – 2489

Version: 1

Berörd verksamhet: Barn- och utbildningsförvaltningen, Externa , Kommunledningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Samhällsbyggnad, Social- och arbetsmarknadsförvaltningen, Teknisk förvaltningen, Vård- och omsorgsförvaltningen

Giltigt från: 2022-08-24

Giltigt till: 2023-08-24

Sida 1/3

1. Inledning

I januari 2019 skärptes Lag (2019:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. § 5 b slår fast att kommuner ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Östersunds kommun saknar en riktlinje för detta och har brister i tillämpningen av minoritetslagen på en rad områden. En bred överenskommelse om kommunens ambitionsnivå på det minoritetspolitiska området är nödvändig, inte minst då Sametinget beslutat att placera sitt parlament i Östersund. Världens blickar kommer att riktas mot Östersund. Med en proaktiv och ambitiös minoritetspolitik kan kommunen växla upp den positiva kraften i Sametingsetableringen för att skapa stora kulturella, sociala och ekonomiska värden för hela kommunen och regionen. Med dessa ställningstaganden kan Östersunds kommun samlas kring den ambitionshöjning och riktlinje som ankommer den stad där den samiska kulturkampen inleddes för 103 år sedan.

2. Syfte

Denna riktlinje och dess bakgrundsrapport har tre syften:

- Att tydliggöra den lagstiftning som reglerar nationella minoriteters rättigheter
- Att ange ambitionsnivån för kommunens arbete med nationella minoriteter.
- Att klargöra skillnaden i kommunens prioriteringar i fråga om å ena sidan samtliga minoriteters rättigheter enligt minoritetslagens grundskydd, å andra sidan samers rättigheter då kommunen ingår i förvaltningsområdet för samiska.

Riktlinjen och dess bakgrundsrapport ska beaktas och fungera som stöd vid samtliga nämnders verksamhetsplanering och i aktuella fall beaktas vid framtagande av aktiverande styrdokument.

3. Avgränsningar

Riktlinjen gäller för Östersunds kommunala verksamhet, inklusive sådan som kommunala förbund och gemensamma nämnder ansvarar för, och är den lokala tillämpningen av internationella konventioner och nationell lagstiftning inom urfolksrätten och nationella minoriteters rättigheter.

4. Ställningstaganden

4.1. Samiska och övriga nationella minoritetsbarn och -ungdomar ska ges likvärdiga förutsättningar som majoritetsbefolkningen att utveckla sitt språk, sin kultur och identitet. Denna rättighet ska prioriteras såväl i utbildningssystemet som på fritiden. Kommunen säkerställer att samiska barn har reellt inflytande under former som anpassas till deras förutsättningar i frågor som berör dem, samt att alla kommunens elever får kunskaper av god kvalitet om urfolket samernas och övriga nationella minoriteters historia och situation nationellt och lokalt.

4.2. Samer ska få sociala insatser, vård och omsorg av samiskspråkig personal med kompetens i och lyhördhet för samisk kultur. När någon som tillhör en nationell minoritet önskar sociala insatser, vård eller omsorg helt eller till väsentlig del på finska, jiddisch, romani chib eller meänkieli ska kommunen sträcka sig långt för att tillgodose önskemålet. Samer och personer som tillhör övriga nationella minoriteter och får kommunala sociala insatser, vård eller omsorg ska få möjlighet att bibehålla sin kultur och identitet.

4.3. Östersund ska vara en attraktiv kommun för samer att leva i där samer och samisk kultur lyfts fram som en självklar och berikande del av samhället. Kommunen skapar förutsättningar för revitaliseringen och utvecklingen av samiskt språk och kultur. Kommunen säkerställer att medborgare, personal och förtroendevalda får kunskap om samisk kultur och dess starka samband med traditionell samisk mark. Kommunen säkerställer att all personal och förtroendevalda får grundläggande information om kommunens skyldigheter enligt minoritetslagen.

4.4. Samers möjlighet att använda mark och vatten som en grund för sin urfolkskultur ska främjas i kommunal verksamhet. Samers användning av mark och vatten ska lyftas fram och beaktas i planarbete och kommunala beslut. Det gäller såväl renskötsel som samers traditionella resursutnyttjande, landskapets kulturhistoriska och andliga värden och som förutsättning för vidareförandet av traditionell samisk urfolkskunskap. Traditionell samisk kunskap om uthålligt brukande av mark och vatten ska tillvaratas i kommunens hållbarhetsarbete.

4.5. Samer ska ha reellt inflytande i kommunala frågor som berör dem. Samtliga nämnder ansvarar för att kartlägga vilka frågor som samer anser berör dem och samråda med dem i dessa enligt minoritetslagens definition. Nämnderna ansvarar för att regelbundet informera om nationella minoriteters rätt till inflytande. De ska kartlägga vilka frågor som övriga nationella minoriteter anser berör dem och vill ha inflytande i, samt beakta denna vilja.

4.6. Medborgarna ska informeras om sina rättigheter till myndighetskontakter på samiska, finska och meänkieli. Samtliga nämnder ansvarar för att informera samer och övriga nationella minoriteter om deras rättigheter enligt minoritetslagen på ett sätt som är anpassat efter deras behov och önskemål.

4.7. Kommunen ska vara en föredömlig arbetsgivare för arbetstagare med kompetens i nationella minoritetsspråk och nationella minoritetskulturer. Kommunen värdesätter och förvaltar den resurs som medarbetare med minoritetsspråkskompetens och kompetens om samisk, judisk, romsk, sverigefinsk och tornedalsk kultur utgör. Vid nyanställningar ska samisk språk- och kulturkompetens ses som en tillgång.